

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű újság.

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Eljegyzés.

A családi frigykötés szimbóluma a karika gyűrű, melynek végnélkülisége az állandó hűséget karakterizálja.

Talán épen ebből indult útjára az Országos Hadsegélyző Bizottság fáradhatatlan jelvényosztálya, mikor a két szövetséges uralkodó: I. Ferenc József és II. Vilmos dombornyomású arcképével, a megfelelő színek-től körülvett zománcozással díszített „Szövetségi-Hűség gyűrű”-ket hoz forgalomba és pedig színezüstből bármely nagyságban 3 K, ezüstözött fémből 2 K árért, mely összeg — minden nyereszkesedés nélkül — egészben a háború okozta sebek gyógyítása ügyét szolgálja.

E gyűrűk örök emlékei maradnak a most dúló népek csatáinak — írja nekünk a Bizottság — és aki e gyűrűt beszerzi magának, nemcsak egy szép emlékekkel lesz gazdagabb, de az a tudat töltheti el lelkét, hogy hozzájárult a hadbavonultak családjainak és mindazon jótékony célú alapok segélyezéséhez, melyek az Országos Hadsegélyző Bizottság körébe tartoznak.

Jegyezze el tehát magát a Hazának e gyűrűk vásárlásával minden igaz lelkű hazafi és honleány. De vigyázzon arra is, hogy csakis az Országos Hadsegélyző Bizottság által forgalomba hozott Szövetségi-Hűség gyűrűket kapja, mert a magán spekuláció másokat árusít olcsóbb, de gyengébb és a jótékony célú egyáltalán nem szolgáló minőségben.

A „Székelyország” szerkesztősége és kiadóhivatala az Or-

szágos Hadsegélyző Bizottság jelvényosztályának felkérésére, elvállalta a Szövetségi-Hűség gyűrűk árusítását és kizárólag azokból állandóan megfelelő mennyiséget tart raktáron a hazafias közönség rendelkezésére. Feljegyzi és hétről-hétre a „Székelyország”-ban közölni fogja azok névsorát, kik a Szövetségi-Hűség gyűrűket bármelyiket beszerezték s ezzel a szent célra áldozatukat meghozták.

Hisszük, reméljük, hogy a hazafias szent cél előmozdítása érdekében, mindenki sietni fog a Szövetségi-Hűség gyűrűjét megváltani s legközelebbi számunkban már közölhetjük az így elsőként adakozók neveit

Táborból.

A mi székelyeink.

Lázás munka, csomagolás. A tábor úgy néz ki, mint egy családi tűzhely — hurcolkodás idején.

Lárma, zsiromlás (majd túlálgató kérdések, melyekre válvonítás a felelet) válnak hallhatóvá.

Mind ennek előzménye, hogy bennünket, vagyis két valódi székely ezredet (82. és 62.) kivontak a tűzvonalból, hogy tábornok ur Szende vezetésével, mint önálló dandárt, bewaggonirozzanak és elvigyenek valamelyik más harcra, ahol szükség van az ilyen derék székely fiukra.

És őszintén, minden dicsékvés nélkül mondhatom, az egész nemzet büszke lehet székely gyermekeire!

Visszatérve első szavaimra megjegyezhetem hogy mindannyiunknak kérdőjel volt az arcán látható.

— Vajjon most hova megyünk?

Bár hát az utóvégre nekünk mindegy. De az emberi kíváncsiság, a katonába is benne van.

Kíváncsiságunk, azaz kétséges tá-

lálgatásunk nem igen tartott sokáig, mert másfél napi ut után Galicziában szállítottak ki bennünket, ahol is üdvözlésképpen olyan eső fogadott, hogy bőrig áztunk tőle. No, de az ilyesmit mi fel sem vesszük.

Megérkezve az ezredünknek kijelölt helyre, átadtuk magunkat a pihenésnek, hogy az ut fáradalmait kiheverjük és erőt gyűjtsünk az új munkához, amely nem nagyon várattott magára, a mennyiben a parancsok — amai háború modern közvetítő eszközeivel — gyors szárnnyakon repülnek.

Rövid két napi menetelés után, elértünk egy magasabb parancsnoksághoz, ahol 3 zászlóaljat kikapcsoltak az ezredünkből, amelyek mint különféle tartalékok szerepeltek.

Maradt nekünk még 2 zászlóaljunk az elkövetkezendő operációhoz, amely mint első, május 7-én volt Brzosteknél, ahol a székelyek dicsőretre méltóan viselkedtek.

A felderítő jelentések értelmében, a visszavonuló ellenség a Wisloka folyó jobb oldalán foglalt védőállást, hogy visszatartsák a mi, akadályt nem ismerő előrenyomulásunkat.

A mi megmaradt két zászlóaljunk felvonult a kijelölt helyre, amely nagyon is exponált helynek mutatkozott. De hát, anint már említettem, ami székelyeink nem ismernek akadályt...

Éjfélre volt kitűzve az általános előrevonulás. Előttünk a folyó, azonnal három magaslat, — telve ellenséggel és ezt tüzték ki hogy elfoglaljuk, ami — tekintve a terepet — majdnem lehetetlennek bizonyult. De miután a háboruban lehetetlenség nincsen, megkezdők munkánkat.

A folyó balpartján felfejlődöttünk és bár a legnagyobb csendben vonultunk előre, az ellenség mégis észrevett bennünket és isszonyu golyózáport zúdított reánk — minden eredmény nélkül.

Egy rövid jel és az egész vonal megmozdult. Megyünk, megyünk előre, neki a víznek. Már a közepén vagyunk a derékig érő víznek és a golyó csak amugy repül, ami azonnal minket fel nem tartóztat, hiszen

még a félénkebbek is a legnagyobb bátorságot tanusítva mennek, mert magával ragadja a vonzódás a fényes példát tanusító Schmidt Jenő százados magaviselete, aki mindig és mindenütt elől jár ott, ahol legnagyobb a veszély; buzdítva és bátorítva a netán csüggedőket.

Elérve a jobbpártot, megpihentünk, de nem sokáig, mert már mindannyiunkban égett a vágy, hogy neki meheessünk az ellenségnek.

Fel! Ismét megindulunk. Páran elmaradtak; megsebesültek vagy egy jobb világba vándorolt lelkük, de a többiek előtt csak egy szó lebegett: „Előre!”

Amint az ellenség állásait elértük, iszonyu hurrá kiáltással vetettük magunkat az oroszokra. Mint a vihar, mely mindent elsöpör útjából, úgy dolgoztunk mi.

Mindenkit bámolatba ejtő dolgot miveltünk, amennyiben rövid másfél órai munka gyümölcse volt, hogy átkeltünk a folyón s rohammal elfoglaltunk három igen fontos magaslatot és zsákmányképpen 3500 foglyot ejtettünk.

E munkát befejezve, ismét hozzájutottunk egy kis pihenéshez és természetesen sok, sok dicsőrethez, amit a székelyek valóban megérdemelnek.

Stein S. Zsigmond,
egyéves önkéntes.

Szende brigadéros.

Egy nyári napnak késő délutánján
Parancs jött! Fel székely! Harcra fel!
El kell hagynunk őszkirályunk várát
S mennünk, — védni szép hazánk határát...
Szende ezredessel!

Ott álltunk mind már, indulásra készen,
S imánk szállt lassan, az égbe fel.
S elméünk dicső — tépett zászlóval,
Elmentünk vivni, millió orrossal...
Szende ezredessel!

Vívtunk, mint egy tigris, mely kölykét védi,
S halálra sebezve sem hagyja el,
Ugy vívtunk mi ősz-fejedelmünkért!
Ugy vívtunk e szép székely hazánkért!...
Szende ezredessel!

Mi barnák vagyunk, a nap barnított meg;
Karuik vas... vérünk pedig nemes!
S mint ősapánk — „Isten ostora” —
Nem hagyott el minket soha, soha...
Szende ezredes!

Teltek napok s még mindig szól az ágyu,
A patak vize tusáinktól véres!...
Ott áll köztünk éles, sólyom szemmel,
Velünk érző szívvel és lélekkel —
Szende ezredes!...

Küzdöttünk — és szereztünk dicsőséget
S nevünk híres — vezértünk magasztos,
Most már nem ő az — Szende ezredes,
Teste, lelke bár a régi, de ő.
Szende brigadéros!

Ha harcba szállunk ádáz ellenséggel,
Hol legnagyobb a veszély s viharos,
Ott áll köztünk sugárzó alakja, —
Hű székelyeit soha el nem hagyva...
Szende brigadéros!

Kérnay Saturnó.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium
1915. február 9-én kiadott 122 es
számu veszteség lajstromába foglalt
82-ös ezredbeli tisztek és legénység
névsora. (XXI. közlemény.)

Simon Márton 5. sz. Csm. Csomafalva 1889. ms. — Sinka János 3. sz. Csm. Gyimesközéplak 1889. ms. — Solya Jakab 6. sz. Tordaranyosvm. Magyarócsa 1883. ms. — Soós Elek 6. sz. Udvm. Homoródújfalú 1892. ms. — Soós András pót. 20. sz. Udvm. Vargyas 1885. meghalt. — Sorbán András 5. sz. Csm. Fitód 1891. meghalt 1914. okt. 13. — Sövény János 1. sz. Csm. Gyergyóalfalu 1892. ms. — Stanzin János 7. sz. Udvm. Magyarfelek 1892. ms. — Straff Károly tizedes 3. sz. Csm. Borszék 1884. meghalt 1914. okt. 14. — Süttő Dénes pót. 18. sz. Udvm. Vargyas 1883. meghalt 1914. okt. 14.

Szabó Albert 1. sz. Udvm. Farcád 1891. ms. — Szabó Sándor 7. sz. Udvm. Firtosmartonos 1889. ms. — Szabó Domokos 4. sz. Udvm. Székelypálfalva 1887. ms. — Szabó Ferenc 9. sz. Csikvm. Szárhegy 1882. ms. — Szabó Ferenc II. 15. sz. Csm. Gyergyóhollós 1888. meghalt 1914. okt. 13. — Szabó Géza pót. 20. sz. Udvm. Zetelaka 1885. ms. — Szabó János pót. 19. sz. Csikszentdomokos 1881. ms. — Szabó Károly 8. sz. Udm. Szentkeresztbánya 1889. ms. — Szabó Mihály tizedes, címz. szakaszvezető 9. sz. Udvm. Homoródalmás 1891. ms. — Szabó István tizedes 4. sz. Udvm. Alsósímenfalva 1885. ms. — Szakács János 12. sz. Csikszentmiklós 1888. ms. — Szakács Gyula őrzető, c. tizedes 2. sz. Székelyudvarhely 1892. ms. — Szakács Miklós pót. 2. sz. Udvm. Nagyalambfalva 1885. ms. — Szandó Péter 3. sz. Udvm. Erked 1887. ms. — Szász Ádám 10. sz. Csm. Szárhegy 1880. ms. — Szász Dénes pót. 20. sz. Udvm. Ülke 1885. ms. — Szász Ferenc pót. 20. sz. Udvm. Oroszhegy 1885. ms. — Szász Ferenc 10. sz. Csm. Gyergyószentmik-

lós 1882. ms. — Szász József 1. sz. Udvm. Kőröspatak 1892. ms. — Szász József 7. sz. Udvm. Kőröspatak 1892. ms. — Szász István tizedes 4. sz. Udvm. Kecskisfalud 1887. meghalt 1914. okt. 17. — Székely Ignác pót. 2. sz. Csikvm. Gyergyóalfalu 1889. meghalt 1914. okt. 18. — Székely János pót. 20. sz. Udvm. Nagysolymos 1887. ms. — Székely József c. őrzető 6. sz. Csikkarfalva 1889. ms. — Székely Lajos őrzető, c. tizedes 20. sz. Csikpálfalva 1881. ms. — Székely Mór tizedes, c. szakaszvezető 20. sz. Csm. Gyergyóbecás 1885. n.s. — Szekeres Albert 3. sz. Udvm. Atyha 1887. ms. — Szentes Dénes c. őrzető 11. sz. Székelyudvarhely 1893. meghalt 1914. okt. 14. — Szentgyörgyi Ákos őrzető, c. tizedes Udvm. Nagysolymos 1891. ms. — Szentpáli János pót. 4. sz. Udvm. Firtosmartonos 1888. meghalt 1914. okt. 14. — Szép Tamás 3. sz. Csikszentsimon 189. megs. — Szilveszter Zsigmond 8. sz. Udvm. Siklód 1891. ms. — Szöcs Albert őrzető 11. sz. Csm. Kásonujfalú 1891. ms. — Szöcs András 23. vadászszázalaj 4. század Marostvm. Erdőszentgyörgy 1892. meghalt (eltemették Konaticében). — Szöcs András 16. sz. Csm. Kásonujfalú 1888. ms. — Szöcs Imre 12. sz. Csikszentmihály 1889. ms. — Szöcs György 1. sz. Csm. Gyimesbükk 1890. ms. — Szöcs Gergely pót. 18. sz. Csm. Gyergyóremete 1893. ms. — Szöcs Gyártás 1. sz. Udvm. Szentegyházfalú 1892. meghalt 1914. okt. 14. Szöcs József gépfegyveroszt. Csm. Kásonujfalú 1887. meghalt 1914. okt. 25. Szöcs Lajos pót. 20. sz. Udvm. Székelyderzs 1889. ms. — Szöcs Miklós 16. sz. Udvm. Nagyalambfalva 1892. ms. — Szöcs István szakaszvezető 5. sz. Csm. Gyergyóalfalu 1897. meghalt 1914. okt. 15. — Szöcs István 10. sz. Csm. Gyergyóalfalu 1882. ms. — Szoh Lajos tizedes 11. sz. Csikszentdomokos 1885. ms. — Szöke Dániel 15. sz. Udvm. Felsősfalva 1884. ms. — Szöke Márton 3. sz. Székelykeresztúr 1881. meghalt 1914. okt. 14. — Szomesán Gergely 9. sz. Szolnoki Dobokam. Désakna 1892. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). Szövény János 14. sz. Csm. Gyergyóalfalu 1883. ms. — Sztán Eliás 3. sz. Csm. Salamás 1889. ms. — Szilvester József tizedes 12. sz. Udvm. Kápolnásfalú 1886. ms.

Tamás Sándor tizedes 1. sz. Udm. Oroszhegy 1889. ms. Tamás András 5. sz. Udvm. Oroszhegy 1889. ms. — Tamás Imre tizedes 19. sz. Csm. Kásonaltiz 1882. ms. — Tamás Ferenc 16. sz. Udvm. Városfalva 1886. ms. — Tamás János őrzető 1. sz. Udvm. Szentegyházfalú 1888. ms. — Tamás József 3. sz. Udvm. Fenyéd 1887. meghalt 1914. okt. 12. — Tamás Tamás 2. sz. Udvm. Éulaka 1886. ms. — Tamás Bálint 1. sz. gépfegyveroszt. Csikcsobottfalva 1886. hadifogoly (Wiatka, Oroszország). — Tanczos Áron szakaszvezető 11. sz. Csikszentkirály 1884. ms. (Folytatjuk.)

Harci zajban

Harcér, 1915. május 25.

Ugy harsog, úgy csattog, úgy zúg itt,
Hogy zeng bele az ég;
Acél- s bronzcsövek bömbölését,
Röpítő szét a lég.
Magyar, német, cseh, horvát és román
Céloz, lö egymásután.

Dagad, terjed e hang hullámmata,
Mindenki oly bátor és vitéz,
Nevet tréfál — akár egy lakodalomban,
Mindenki oly vakon merész,
Nem busznak, nem sirnak sohasem,
Meghalni készek s harcolnak szívesen
Elrohannak oda, hol már csak a szuronyok
Ütnék, szurnak vitézen, [léle szöl]
Leszürnek minden szembeszállót lábáról,
Egy ellenfelünk sem marad életben,
Fut mindenki, melyik csak bír,
Mert ha nem, életének nincs segítő ir.

S ha Isten velünk! ki ellenünk! ?
Harcunk célja nagy,
Mint a napfény oly tiszta hitünk,
Hogy e harcból ki, mi győzelmesen megyünk.
Hadd sirjon muszka, szerb, angol és francia,
Mert Isten a bűnjöket megsokalta.

Szúrjuk, vágjuk mindeniket,
Kedvet nekünk csak az adhat,
Ha látunk vért, akár félméter magasat,
Kozák-e vagy gyalogos,
Megérdemli bármelyik,
Hogy meglássa a poklot mindenik.

De veszünk reá mérget,
Megbánhatatlanul,
Hogy harcunkat vettük fel,
A bűn megtorlásául.
Győzelmesen hordjuk fegyvereink a világon át
Hadd lássák, igaz ügyünk hatalmát!

Hadd bámulják a világ népei,
Milyenek a Magyarföld emberei,
Mit eddig nem hittek el,
Most meghajolnak előtte mély tisztelettel,
Állásban bátrak és vitézek,
Bekében lelkes, jó emberek!...

(Marosvásárhely.)

Kerekes Endre,
szakaszvezető,

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyékből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XXIII.

Kolumbán Sándor 24. hgye. 6. sz. Udvm. Székelyszáldobos 1892. hadifogoly (Troitzk, Orenburg kormányzóság, Oroszország). — Kopacz András pót. 24. he. pótászlóalj Csikcsicsó 1883. hadifogoly (Troitzk) Kotecz Gábor 62. gye. 1. zászlóalj Marostvm. Monosfalú 1892. meghalt 1914. dec. 5. — Kovács András 24. he. 10. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek 1893. hadifogoly (Troitzk). — Kovács János szakaszvezető 2. honvédszázalaj 3. Esk. Hszm. Réty 1890. meghalt 1914. dec. 3.

László Lajos alvadász 23. vadászszázalaj 2. sz. Tordaarnyosvárm.

Mezőbánd 1888. ms. László József 2. huszárezr. 4. Esk. Marostvm. Jobbhagyfalva 1891. megs. — Lékai Sándor c. őrzető 2. gye. Hszvm. Nagyajta 1894. ms. — Lukács Pál 2. huszárezr. 4. Esk. Hszvm. Keresztvár 1892. meghalt 1914. aug. 26. — Lupsa Miklós 2. gye. 8. sz. Hszvm. Zagon 1892. ms.

Máthé Agdrás 24. he. 5. sz. Csikrákos 1880. hadifogoly (Troitzk). — Molnár József 24. hgye. 2. pót. sz. Csikszenttamás 1881. hadifogoly (Troitzk). — Nagy Péter őrzővezető 2. huszárezr. 4. Esk. Marostorda. Szovátá 1891. meghalt 1914. nov. 17.

Pantel István 23. vadászszázalaj 1. sz. Marosvásárhely hadifogoly (Skopljei katonai kórház, Szerbia). — Poprika György 2. gye. 8. sz. Hszvm. Magyarbodza 1891. ms.

Sándor Antal 2. huszárezr. 4. Esk. Csm. Gyergyócsomafalva 1890. ms. — Santa János szakaszvezető 24. honvgye. 8. sz. Csikszenttamás 1890. hadifogoly (Troitzk). — Serbán Elek 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Márkos 1882. hadifogoly (Troitzk). — Sima Dimén pót. 2. gye. 8. sz. Hszvm. Zagon 1890. ms.

Takó Ferenc őrzető 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Barót 1893. hadifogoly (Troitzk). — Tamás Árpád tart. tizedes 2. gye. 8. sz. Hszvm. Kézdivásárhely 1888. ms. — Todor Antal pót. 24. hgye. 2. pót. század Csik-tusnád 1888. hadifogoly (Troitzk). — Török György pót. 24. hgye. 2. pót. sz. Csm. Gyimesbükk 1888. hadifogoly (Troitzk). — Tóth Ferenc tűzér 5. honvédtüzérezred 2. üteg Tordaarnyosvárm. Székelykocsárd 1892. hadifogoly (Troitzk).

Vad István 24. hgye. 8. sz. Csm. Gyergyótölgyes 1892. hadifogoly (Troitzk).

Hibaigazítás az 56. sz. veszteség lajstromhoz: Dr. farádi Sándor Gábor tart. hadnagy 82. gye. hadifogoly Oroszországban. Előbb sebesülteként volt kimutatva.

(Folytatjuk)

„Lengyel mezőkön, tábornúz mellett.”

— Gyóni Géza verseskötete. —

(Folytatás és vége.)

A magyarság jövőjének bizodalmas harcosa az emberiségért is vívja ezt a nagyszabású, ádáz küzdelmet. Ez a gondolatot több versében kifejti Gyóni Géza. Ez a nagy harc a népek szabadságharca (így gondolja a boldog költő). Ezért aztán csodálkozik Gorkijon (590), aki a zsarnok cár hadseregébe önként áll be, holott eddig az Igazság pajzsát hordozta. Inkább fordulna vissza és segítene talpraállítani a „Nyomórország” elnyomottjait. Odakiált a szabadság rajongója az elvakult „Gorkij önkéntesnek”:

Hová rohansz, Gorkij önkéntes?

Hová hagytad Nyomorországot?
Hallod, hogy zug millió átok?

— — — — —
Óreg vállad a fegyver lehuzza —
S fülledbe sir a nagy orosz pusztá:
Fordulj vissza, Gorkij önkéntes.

Bezzeg, az a musik, aki veled
együtt harcol, nem jött ide önként!
Ez az orosz paraszt most ébredez,
ebben a fürgeteges itéletidőben.
Amint ez kitetszik „Alexis leveléből”
(Gyóni, 43. oldal), amelyet a felesé-
géhez, Alexandrához intéz. Irja, ked-
ves bus feleségem, a kancukások e
pillanatban nem bántalmaznak. Pu-
cér francia dámákkal mulatoznak a
részeg tisztek odabenn. Én itt künn
sírokat árok... Holnap azonban
szól a durva szó is, a kancuka. Ro-
hamra megyünk jókor reggel... És
Alexis — érzi — meghal nyomorul-
tan... Lehet, a p. kolba kerül, de
ott is jobb lesz, mint az atyuska
kebelében.

De te se élj tovább ott Alexandra,
bus feleségem. Csókold meg a kis
fiunkat, aztán:

Amerre zug a Dnyeszter habja,
Merüljetelek egy léken abba.
Halál hulláma lágyan ringat —
Öleld át jól a kis fiunkat.
Öleld át jól... S ne feledd engem:
Hát ő is, ő is így szenvedjen,
Mint elátkozott szolga apja?...
Merüljetelek a jeges habba!
Ha pokol is — orosz mennyország:
Az embert ott nem ostromozzák.
Ott találkozunk, édes lelkem.

Milyen mélabus ez a vers; olyan,
mint az orosz paraszt életének bo-
rus világa.

Gyóni azonban nemcsak a muzsi-
kot szólaltatja meg a feleségéhez,
hanem a maga tulajdon kedvesére
is sokszor rágondol a gácsországi
várban. Ilyenkor aztán üzen a ked-
vesnek (17. o.), egyszer melankoli-
kusan, balsejtelemmel, másszor vi-
dáman, bizakodó szívvél (Tizezredik
könyvem táblájára, 62. o.), bár ilyen-
kor is felülkerekedik egy két borongó
sorban az elenyészés hangulata.

Pedig szeretne hazajutni a felesé-
géhez (könyörgés harc hajnalán, 35.
o.; Egy repülő lapra, 61. oldal) s
tud erősen bizni is (Álom a sátor-
ban, 47. o.: Repülj már levelem, 51.
o.) Néha ugyan csak a hitvesi sze-
retet lobbantja föl benne ismét a
reménykedésnek már-már elalvó me-
csét — (Vieszavisz a szomorúságod
26. o.), mert hiszen elhunyt bajtár-
sam látja, mennyire leselkedik min-
denik harcosra a közelben ólálkodó
halál (Ima a lengyel határon, 30. o.)
Pedig nem fél a haláltól, ahová a
Szent Nő pántlikásan bocsátotta.
Mert aki már megitta víg borát,
S nevetve jár a fergetegben,
Virágos, hetyke csákójáról
A halálmadár messze reppen.
Aztán reményt ad az is, hogy a
ki a Szent Nőtől bucsut nem vett
S úgy ment el a nagy dárídóba,
Anyám sugja: mind visszatér
Forró és szent győzelmi csókra.
(A nagy dárídó. 9. o.)

Mégis ami lelkebe erőt ad és bi-
zalmat csöpögtet, az a hitvesnek
forró imádsága, amit messze-messze
magyar tájon rebeg el érte. Talpig
hőfehérben. Esti harangszókor. Biz-
vást dalolhatja:

Járhatok már, pajlás,
Térdig piros vérben:
Az én édes párom
Imádkozik értem.
Vissza is imádkoz,
Az ég meghallgatja:
Ha nem karácsonyra,
Virágvasárnapra.
(Magyar katonák dala, 15. o.)

Isten megoltalmazta a haláltól, de
mégsem került haza az édes Ká-
naamba, szép Magyarországba. A vá-
rat föladták; a költőt elvitték — a
többi magyarral együtt — Szibériába,
a néma átkok szomorú országába...

De visszajön... És mi koszu-
val várjuk... Az új aranykor haj-
nalán ünnepeelve köszöntjük a haza-
térő hősekkel... És ő boldogan
szavalhatja el a boldog nemzetnek
a Przemyslben zengett strófát:

Dicsőség a magasságban,
Dicsőség a fehér királynak,
Ki szabad nép szívébe zártan
Fehéren trónol trónusán,
S kit tul ezer nehéz tusán
Szabad és boldog népek áldnak.
(49. o.)

Földes Zoltán.

(Jegyzet. Gyóni Géza „Lengyel
mezőkön, táborláz mellett” c. ver-
seskönyvét újabban az Országos Had-
segélyző Bizottság adta ki Budapes-
ten. Innen is megrendelhető, egy
korona árban, de a Székelyország
kiadóhivatala is szívesen átveszi és
közvetíti a rendelést.)

László Gyula.

A székely nemzetnek gyásza van.
Meghalt László Gyula, a székelyföldi
kereskedelmi és ipar-kamara másod-
titkára e hó 6-án, életének 56-ik
évében Marosvásárhelyt.

Hogy ki volt László Gyula, arról
a gyászoló Kamara kibocsátott je-
lentésében, klasszikus tömörséggel
ezeket mondja: „Oszatlan közbiza-
lom emelte ezelőtt 25 évvel, a ka-
mara első alakulásakor, annak má-
sod-titkárául. Ez a közbizalom tar-
totta mely ott haláláig, amely a leg-
fényesebb elismerése a közgazdaság
terén kifejtett ernyedetlen tevékeny-
ségével szerzett nagy érdemeinek.
A kamara kegyelettel fogja minden-
ha őrizni emlékét.”...

László Gyula nem volt tucathiva-
tálnok hanem valóságos terem-
tő zseni. Alig akadt a székelységnek
ügyes-bajos dolga, melyet ő gyöke-
rében meg nem ragadott és alkotó
erejével, székely vérei javára érté-
kesíteni nem kívánt volna.

Nyugalmat, pihenést nem ismerő
igazi székely természete hajtotta,

éjjel nappallá téve futott, fáradott,
hogy nemzetét mipél több javához
juttassa, míg ő anyagilag szegény
maradt...

Mint igazi székely, mindenhez ér-
tett és mindent megcsinált. Azt
akarta, hogy így csatlakozzék a ma-
roknyi nemzethez minden fia itt, a ke-
leti védő bástyán. Ezért futott és
fáradott annyit ereitünk.

László Gyula szelleme nem halt
meg; annak meghalnia sem szabad.
Mig csak egyetlen székely lesz,
addig fog élni közöttünk...

Életrajzi adataival ezuttal nem
foglalkozunk. Ezt főtartjuk az em-
lékét méltán őrizni hivatott Kamará-
nak, mely — hisszük — részletesen
fogja azt összeállítani és minél szé-
lesebb körben ismertetni. Az olyan
tevékeny élet, mint a László Gyuláé
volt, ezt nagyon is megérdemli...

A kiváló székely hazafi temetése
e hó 8-án d. u. 4 órakor általános
nagy részvét mellett történt meg a
Sándor János utca 28. sz. alatti
gyászszobából Marosvásárhelyt.

László Gyula, Isten veled!
Megőrizzük székely neved.
„Soma bácsit” üdvözlőjed,
Székelyeid el ne feledd...
László Gyula, Isten veld!

Mint vezető hív székelyek,
A mennyben se pihenjetelek.
Minket onnan figyeljetelek.
Hadak útján izenjetelek!...
László Gyula, Isten veled! —gh.

Olaszország meg- üzente a hadat...

„Zsindelyezik a kaszárnya
tetejét” dallamára.

Olaszország megüzente a hadat,
Még a föld is reszket a lábunk alatt.
Nem reméltük mi ezt az olasz néptől,
Hogy elpártol jó szövetségesétől...

Hitszegő, rongy, sehonnai koldus nép,
Megállj! vitéz lábunk a nyakadra lép,
Még bándod még minden mozdulatodat,
Mikor érzed 82-ös karunkat.

Nem rettegünk a te felhívásodra,
Több golyót is küldtek már a

[számunkra,

Száz annyi is kudarcot vall előtünk,
Itt az idő! reátok is betöltünk...

Meglátod majd gazáruló, hitvány nép,
A végén is mienk lesz a dicsőség.
Veletek csak a harcvonal kerekébe,
Mindegy nekünk, eggyel több vagy
[kevesebb.

Van nálunk még készen elég katona,
De nem is kell miközülünk sok oda;
Akárhogy is ropognak a fegyverek,
Minden székely százat vág közületek.

Akármilyen vitéz hősök lennétek,
Szembe néznek a husz éves székelyek;
Elmennek ők kurizálni hozzátok,
Nagyon szép lesz, ha előttük megálltok.

82-ös ezredbeli vitézek,
Bőbugyogós olaszoktól nem félnek;

Vidám arccal áll a csapat egy sorba,
Kapitány ur: Petrik kommandórája.

Megállj olasz, szövetséges hitszegő,
Etna, Vezuv látatúze előző;
Előnti a csizmaszerű országod,
Földrengéssel párosulva, — meglátod.

A tiroli hegyeken van sok árok,
Oda várnak bennünket a vadászok;
Velük együtt és a vitéz némettel,
Leszámolunk a megutált féreggel.

Várj csak talján, alattomos hitszegő,
Végórát elhozza a Teremtő;
De ha megérnéd is a békekötést,
Piros vérrel írjuk rád a szerződést.

Ne sirjatok édes anyák s leányok,
Dicsőséggel jövünk vissza hozzátok;
Megcsókolunk minden lányt és jó
[anyát,

S béke lengi körül majd e szép hazát.
Székelyudvarhely, 1915. június. 9.

Siklódi Hegyi Sándor

82-ös szakaszvezető.

HIREK.

Május elsején.

Népek a harctérről. II.

Rétről, mezőről hol marad
A nótás, fürgé madarad
Zöld lomb, virág, élet és dal,
Mit máskor hoztál magaddal?
Kedves május!
Mért vagy így bús?

Eső helyett golyó-zápor
Szórta meg a földet százszor,
S az itt küzdő hősök vére
Hullott minden por szemére;
Most vérrózsa
Viragozza.

Megértettem itt a tavaszt,
Virág helyett könyvet fakaszt,
Minek virág, ha nincs kinek,
Kihült a föld, mint a szívek;
Szomorú föld,
Gyásképet ölt.

Bezkov, 1915. május 1.
Pál István.

— Nem lesz vadász-csapat.

Az oly nagy lelkesedéssel szervezett
önkéntes vadász-csapat ügyében a
következő sorokat vettük és közöl-
hetjük az érdeklődőkkel: A kolozs-
vári m. kir. honvéd kerületi parancs-
nokságnak folyó hó 8-án kelt 4971.
eln. számú átirata alapján tudatjuk,
mikép tekintettel arra, hogy 50 éves
koráig mindenki katonakötelezett és
az alkalmasok be is soroztattak, il-
letve besoroztatnak, a m. kir. Hon-
védelmi Miniszter ur a „Vadászok
önkéntes népfelkelő százada” szer-
vezési munkálatait beszüntette. Szé-
kelyudvarhely, 1915 június 11. Az
Udvarhelyvármegyei Vadásztársaság
nevében: Embery Árpád, elnök.
Sprencz Rezső, jegyző. — Ha nem
is sikerült az önként jelentkezett te-
ámációzus kintélyes számú derék
vadászoknak így, egy csoportban a
harctérre vonulniok, azért mindenkor

tisztelet és közbecsülés fogja őrizni nevüket azoknak, kikben a hazafias jó szándék meg volt a hazáért és királyért feláldozni életüket.

— A székelyek vezére.

Kiváló örömeinkre szolgál, hogy a székelyek köz-szeretettben álló derék vezérééről: fülekelecsényi Szende Ferenc tábornokról ismételtén megemlékezhetünk. Ezt a kedves alkalmat az nyújtja, hogy a király Ő Felsége a derék tábornokot dandárának (a 82. és 62-es székely ezredeknek) kiváló és eredményes vezetéséért a vaskorona rend hadi-ékitményes II. osztályával tüntette ki. A valódi érdem ez újabb legfelsőbb elismerése, az egész székelység jól eső kitüntetését is jelenti s így mindnyájunk öröme.

— Szőnyi István, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gy. e. hadnagya, folyó évi március 15-én indult Székelyudvarhelyről másodszer a harctérre, hol vitéz magatartásáért Ő Felsége soronkívül főhadnagynak léptette elő. Jelenleg pedig egészsége helyreállítása céljából a székelyudvarhelyi tartalék-kórházban üdül a minden körben kedvelt főhadnagy.

— Gyűrű, mint belépő-jegy. Egyik jótékonycélu egyesület vezetősége — mint halljuk — azon fáradozik, hogy műkedvelői előadással vagy más műsorral kapcsolatos mulatságot rendez. A belépő-jegy személynként egy-egy színezüst vagy ezüstözött Szövetségi-Hűség gyűrű lesz 5 és 3 K-ás árban. A tiszta jövedelmet szintén az Országos Hadsegélyező Bizottságnak fogják beszolgáltatni. A rendező bizottság gondoskodik arról is, hogy a jelen voltak és belépési gyűrűjüket megváltottak teljes névsorát hírlapilag közöltesse. Az új eszme — hisszük — bizonyára széleskörben visszhangra talál...

— Kitüntetés. Tamásy Bandit, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gy. ezred 3. zászlóalj, 10. századának derék egyévi önkéntes tizedesét a király Ő Felsége a május hó 7-iki nagy ütközetben tanúsított bátor magatartásáért a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

— A vidéki sajtó halála. A világháború kitörése óta a miniszterelnöki sajtó osztály látja el a vidéki lapokat részletes távirati és expressztudósításokkal s így a közvélemény helyes, pontos tájékoztatása érdekében, ez az intézmény megbecsülhetetlen szolgálatot teljesít. Ezt a fontos munkát Drasche László Alfréd miniszteri tanácsos irányítja. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége közelebbről közgyűlésileg fogja kifejezni a vidéki sajtó halálát a kitűnő hirszolgáltatásért. Mint a Szövetség örökös tagja, lapunk szerkesztője is készséggel járul hozzá a nagyváradi kartársak ezirányú indítványához.

— Okleveles óvónők nyári foglalkozása. Udvarhelyvármegye kir. tanfelügyelője az Országos Hadsegélyező Bizottság Népjóléti Albizottsága által szervezett nyári menedékházaknál néhány óvónőt október hó 1-éig a szokásos helyettes óvónői díjazás mellett alkalmaz. Irásbellel az oklevél csatolásával jelentkezhetnek az érdeklődők: Udvarhelyvármegye kir. tanfelügyelőjénél.

— Mult és jelen. Felévszázada megírta halhatatlan regényírónk Jókai Mór „Az új földúr” c. gyönyörű regényét, melyben remekül írja le, miképpen válik az idegen magyarrá a magyar föld varázsa alatt. Ez a tétel igazolódott be most Feldobolyban, ahonnan a következő hírt írták: Még 1849-ben elszakadt seregétől valahogyan egy orosz katona s az erdőben egy pástornál huzta meg magát, amíg atyafiai eltakarodtak. Azután ott maradt végleg s a feldobolyiak azóta Muszka Józsefnek hívták, s ez lett a közismert neve. A visszamaradt orosz katona meg is nősült Feldobolyban s az öregről senki se tette volna fel, hogy mint ellenség cseppent a székelyek közé. A mostani világháborúban Muszka Józsefnek négy unokája harcol az oroszokkal, az ötödik is be van már sörözve s így ez is szembe fog kerülni azzal a sereggel, melyben nagyapja 67 évvel ezelőtt harcolt.

— Ki tud róla? Kovács A. Lajos 82. gy. e. 5. zászlóalj, 19. sz. gyalogos utolsó levelét 1914. okt. 10-én küldötte szülőinek. Aki biztos felvilágosítást adhat róla, közölje édes atyja: Kovács A. Lajos Telekfalva, up. Kénos, Udvarhelyvármegye címén.

— A hadifoglyok mezőgazdasági munkára való alkalmazása. A földm. miniszter közli a gazdasági egyesületekkel, hogy a községek részére legkevesebb 30 hadifoglyot bocsájt rendelkezésre az alábbi feltételek szerint. A foglyok mezőgazdasági munkára kiadhatók. A foglyok szállításával járó költségeket a munkaadó fizeti. A foglyok ételmezéséért munkaadó naponként és fejenként kettő koronát kap a kincstártól. A foglyokért ponként és fejenként négy fillér fizetendő. A foglyok a munkaadó költségén állandó orvosi felügyelet alatt tartandók. Közösönös felmondási idő 8 nap. Azon gazdák, kik ezen feltételek mellett reflektálnak hadifoglyokra, kérjék azok engedélyezését az illetékes községi előjáróság útján. A közelebbi feltételek és a szerződési minta a gazdasági egyletek titkári hivatalában megtekinthetők. Bővebb felvilágosítással és esetleges utbaigazítással készséggel szolgál az egyletek titkári hivatala.

— Irói tiszteletdíj hadi jótékonycélra. Urmánczy Nándorné Szakácskönyvének tiszteletdíját hadi jótékonycélra ajánlotta fel. A könyv kiadója: a Franklin Társulat az eddig elkelt példányok után 350 koronát szolgáltatott be hadi jótékonycélra és pedig 300 koronát hadi árváknak, 50 koronát pedig a Vörös-Keresztnek küldött.

— Mi is védelmet kérünk! A piaci uzsora Székelyudvarhelyt tetőpontra bágott. Le kell onnan szállítani, mert a szegény fogyasztó közönség már-már alig bírja. Budapesten a főkapitány rendet csinált. Nálunk sem fog ártani, ha e példát követjük — a rendcsinálásban... Ezt megelőzőleg — mint a Budapesti Hírlap írja — Titelbaum Károlytojás kereskedőtől Nagy Ferencné szakácsnő tojást akart vásárolni, de elzörnyülködött, amikor a tojás árát meghallotta. Erre ilyen jelenet játszódott le:

— Ha drága, majd megmondom magának, hogy mit egyék, volt a tojáskereskedő válasza.

A szakácsnő igen elkeserítette a gorombaság s elkialtotta magát:

— Ide asszonyok, törjük össze a portékáját!

Egyszerre körülvette Titelbaumot az asszonyhad s egy pillanat alatt szétgurult, helyesebben szét folyt az első kosár tojás, amely a pult szélén állott. A jeladásra egyszerre nekiestek az asszonyok a többi tojásos kosárnak, s egymásután rángatták le az emelvényről. Akadtak egyesek, akik felkapták a tojásokat s a kereskedő fejéhez vagdalták. Folyt, folyt a szép sárga folyam, a mikor odaértek a rendőrök és lecsillapították a harcias gazdasszonyokat...

A rendőrségnek hirtelen megjelene a piacokon egy-kettőre éreztette hatását. A marhahús árának kivételével, ugyyszólván mindennek az ára csökkent. Némelyik áru az utolsó napok árának a felére, sőt még azon alul maradt. Jelentősen olcsóbb a borjúhús és a csirke ára, az új burgonyáé, tojásé, spenóté és hagymáé; a kalarábé és spárgát pedig egyszerűen potom árban vesztették. Szóval az első nap lehetett érezni, hogy van már a drágaságnak is orvosszere — ha a rendőrségek akarják... Mi is védelmet kérünk!

— Anyakönyvi adatok. A székelyudvarhelyi anyakönyvi kerületben május hó folyamán 4 fiú és 8 leány, összesen 12 születés volt, amelyből 1 leány halva született. A múlt év hasonló havában 25 születés volt s így 13-mal több, mint az idén.

— Meghalt 12 férfi és 11 nő, összesen 23 egyén (ebből kórházi, vagyis idegen 3 férfi és 1 nő). A múlt évben 15 haláleset történt, tehát tizzel kevesebb, mint most. — Házasságot kötött: Piu György munkás Sándor Sárival, Lázár János és Simó Rózával, Ötvös János munkás Génád Vérivel, Sinka Mihály munkás Ötvös Borbálával, Székely István kereskedő Laczkó Máriaival, Kiss Ernő molnár Kaskötő Erzsébettel, Laczkó Joákim szabómester Bakos Annával, összesen 7 pár. Mult évben májusban 4 pár házasodott.

Népjegyek, meghívók és mindenféle nyomtatványok készülnének e lap kiadóhivatalában.

— Egy légy. A tudósok megfigyelték, hogy az anyalégy egymás után négy csomó petét rak le, egyenkint 120–150 kikelő tojáspetével. Ha átlag 120 légyfiókat veszünk számításba, akkor egy légy egyetlen hónap alatt így szaporít: pl. június 1-én ... 1 légy „ 10-én ... 480 légy „ 20-án ... 47.600 légy „ 30-án ... 6.912.000 légy azaz hat millió 912 ezer légy lesz 30 nap alatt egy légyből. Ha elgondoljuk, hogy a fertőző betegségek legveszedelmesebb terjesztője a házi légy, s különösen most, háboru idején, a kolera és pestis bacillusait is továbbhordják, minden eszközzel küzdenünk kell a házi legyek ellen. Az Országos Közművelődési Tanács (Budapest, IV. Ferenciek-tere 3. sz.) „Vasárnapi Könyv”-e, egyéb érdekes közlésein kívül, „A légy-veszedelem”-mel is behatóan foglalkozik. Hivatkozzék a „Székelyország”-ra és kérjen mutatóvényszámot.

— Citera. 2 drb tollverős citera szabad kézből, olesón eladó. Cím: Horváth fogházor Székelyudvarhely, Szentimre-utca 22/b.

Szerk. üzenetek.

Sz. F.-né Wien. Nagyon szépen köszönjük a szíves érdeklődést. Az előfizetés e hó végéig rendben van.

K. E. Tábori posta 202. A félreérthetőség ki van zárva, miután a dátum és a veszteség lajstrom, száma utbaigazítást ad. Különben mi főképp megbecsülés, tisztelet és hála jeléül közöljük a székely hősök névsorát — az utókor számára. Szíves küldeményét köszönjük s mindenkit arra kérünk, hogy székely testvéreinknek a világháborúban véghezvitt hősi tetteiről a „Székelyország”-ot értesítsék. Gyűjtsük össze az adatokat, hogy minél teljesebb képét rajzolhassa meg az utókor részére a történetíró.

S. S. Zs. Tábori posta 202. Az igen érdekes, székely vitézeinket jellemző tudósítást hálásan köszönjük. Ehhez hasonlókat legyen szabad még kérnünk. Szíves közléseit és viszontlátást itt, a székely bércek között.

P. I. Pardubice. Hogy szépen gyógyulsz és jó ellátásod van, annak nagyon örvendünk. Az olaszok hitszegése, mindnyájunkat felháborított. De a „bűn — büntetetlen nem marad”. Szíves küldeményeidet köszönjük és a folytatásokat is várjuk. Üdvözlét mindnyájunktól!

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország”-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhely